

EXPERIENȚA EXTERNĂ A FUNCȚIONĂRII INSTITUȚIILOR FINANCIARE DE SPRIJIN AL MICULUI BUSINESS

Petru CATAN

Doctor habilitat în științe economice, profesor universitar
Universitatea de Studii Europene din Moldova, Chișinău, Republica Moldova
e-mail: catan_64@mail.ru
<https://orcid.org/0000-0002-9343-606X>

Vitalii ZAMOISKHI

Doctorand, Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere",
Chișinău, Republica Moldova
e-mail: zamoiskii@ya.ru
<https://orcid.org/0000-0002-8275-9365>

În articol este efectuată analiza experienței SUA, Japoniei, Germaniei, Finlandei și Franței de funcționare a instituțiilor financiare în domeniul sprijinului micului business. Unul din rolurile principale în procesul de finanțare a micului business îi revine politicii bugetare și fiscale a statului. Un alt domeniu, nu mai puțin important, al sprijinului financiar al micului business este microfinanțarea, care reprezintă prestarea serviciilor financiare unei părți a populației active cu venituri mici, întreprinzătorilor și întreprinderilor mici, care nu au acces la serviciile sectorului financiar formal. În majoritatea țărilor lumii cu economii dezvoltate, au fost create diverse scheme de partajare a riscurilor la creditele acordate întreprinderilor mici și mijlocii, cu participarea directă a statului.

Cuvinte-cheie: micul business, întreprinderi mici și mijlocii, microfinanțare, politică bugetar – fiscală a statului, resurse de creditare, credite, împrumuturi, instituții financiare și de creditare private de tip cooperativ.

EXTERNAL EXPERIENCE OF THE OPERATION OF SMALL BUSINESS SUPPORT FINANCIAL INSTITUTIONS

In this article, we analyze the experience of the USA, Japan, Germany, Finland and France in the operation of financial institutions in the field of small business support. One of the important roles in the process of financing small business belongs to the state's budgetary and fiscal policy. Another area, no less important, of financial support for small business is microfinance, which is the provision of financial services to a part of the low-income working population, entrepreneurs and small businesses, which do not have access to the services of the formal financial sector. In most countries of the world with developed economies, various risk-sharing schemes have been created for loans to small and medium-sized enterprises, with the direct participation of the state.

Keywords: small business, small and medium enterprises, microfinance, state budgetary and fiscal policy, lending resources, loans, cooperative financial and private lending institutions.

EXPÉRIENCE EXTERNE DU FONCTIONNEMENT DES INSTITUTIONS FINANCIÈRES DE SOUTIEN AUX PETITES ENTREPRISES

Dans cet article on analyse l'expérience des États-Unis, du Japon, de l'Allemagne, de la Finlande et de la France dans le fonctionnement des institutions financières dans le domaine du soutien aux petites entreprises. L'un des principaux rôles dans le processus de financement des petites entreprises appartient à la politique budgétaire et fiscale de l'État. Un autre domaine, aussi important, est soutien financier aux petites entreprises est la microfinance, qui consiste à fournir des services financiers à une partie de la population active à faible revenu, aux entrepreneurs et aux petites entreprises qui n'ont pas accès aux services du secteur financier formel. Dans la plupart des pays du monde à économie développée, divers systèmes de partage des risques ont été créés pour les prêts aux petites et moyennes entreprises, avec la participation directe de l'État.

Mots-clés : *petite entreprise, microfinance, politique budgétaire et fiscale de l'État, ressources créditaires, institutions financières et de crédit privées de type cooperative.*

ВНЕШНИЙ ОПЫТ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ ДЛЯ ПОДДЕРЖКИ МАЛОГО БИЗНЕСА

В статье анализируется опыт США, Японии, Германии, Финляндии и Франции по функционированию финансовых институтов в сфере поддержки малого бизнеса. Одна из основных ролей в процессе финансирования малого бизнеса принадлежит бюджетной и фискальной политике государства. Еще одной важной областью финансовой поддержки малого бизнеса является микрофинансирование, то есть предоставление финансовых услуг части малообеспеченного работающего населения, предпринимателям и малым предприятиям, не имеющим доступа к формальным услугам финансового сектора. В большинстве стран мира с развитой экономикой созданы различные схемы разделения рисков для кредитования малых и средних предприятий при непосредственном участии государства.

Ключевые слова: *малый бизнес, малые и средние предприятия, микрофинансирование, государственная бюджетная и фискальная политика, кредитные ресурсы, кредиты, займы, финансовые и кредитные частные учреждения кооперативного типа.*

Introducere

Micul business reprezintă forța motrice a economiei, deoarece reprezintă unul dintre sectoarele principale a ei și determină în mare măsură rata creșterii economice, starea ocupării forței de muncă, structura și calitatea produsului național brut. Dezvoltarea micului business îndeplinește tendințele globale a formării unei economii mixte flexibile, o combinație a diferitelor forme de proprietate și un model economic adecvat, în care este implementată o sinteză complexă a unui mecanism de piață competitiv și a reglementării de către stat a producției la scară mare, medie și mică. Micul business reprezintă temelia unei economii de piață. De aceea, o

importantă deosebită se acordă acum antreprenoriatului „mic și mijlociu”.

Starea actuală a micului business din Moldova este destul de complicată, unul dintre motivele acestui fapt sunt opiniile contradictorii privind modalitățile de susținere a acestui tip de activitate antreprenorială.

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM) joacă un rol fundamental în economia globală, stimulând ocuparea forței de muncă, productivitatea și competitivitatea atât pe piețele în curs de dezvoltare, cât și pe cele dezvoltate. În spațiul OCDE, IMM-urile reprezintă peste jumătate din ocuparea forței de muncă și între 50% și 60% din PIB.

99% - din toate întreprinderile UE-28 nefinanciare sunt IMM-uri, 70% - din totalul locurilor de mun-

că din sectorul nefinanciar al UE-28 prin intermediul IMM-urilor, 60% - din valoarea adăugată brută totală atribuită IMM-urilor. [1]

Metodologia de cercetare. În cadrul lucrării, au fost utilizate următoarele metode și instrumente de cercetare științifică: metoda analitică, prin intermediul căreia s-a ajuns la esența proceselor cercetate; metoda sintezei, aplicată pentru a stabili conexiunile dintre fenomenele cercetate; metoda analizei sistemice, prin intermediul căreia au fost cercetate componentele principale ale sprijinului financiar al micului business; metoda analizei cantitative și calitative, aplicată la analiza și interpretarea indicatorilor de activitate ai instituțiilor financiare; metoda grafică pentru reprezentarea datelor; metoda analizei comparative, aplicată pentru compararea informațiilor/datelor obținute de la diferite instituții financiare de sprijin al micului business.

Expunerea conținutului de bază

Unul din rolurile principale în procesul de finanțare a micului business îi revine politicii bugetare și fiscale a statului. În multe țări, sunt prevăzute o serie de măsuri bugetare pentru a sprijini dezvoltarea întreprinderilor din acest sector al economiei. Experiența multor state arată că cea mai eficientă politică guvernamentală pentru sprijinirea și dezvoltarea IMM-ilor poate fi pusă în aplicare printr-un organ guvernamental specializat, care ar avea resurse și puteri suficiente. În SUA, este „Administrația pentru întreprinderi mici” (Small Business Administration SBA), în Marea Britanie - „Agenția Națională de deservire a micului business” (SBS), în Germania - „Direcția Generală pentru businessul mic și mijlociu, meserii, servicii și profesii libere” (DG VIII), în Japonia - „Agenția antreprenorialului mic și mijlociu” (SMEA), în Ungaria - „Consiliul Național pentru Dezvoltarea Antreprenorialului” și Ministerul Economiei, în Polonia - „Departamentul

meseriilor, antreprenorialului mic și mijlociu” din cadrul Ministerului Economiei, etc.

Un alt domeniu, nu mai puțin important, al sprijinului financiar al micului business este microfinanțarea, care reprezintă prestarea serviciilor financiare unei părți a populației active cu venituri mici, întreprinzătorilor și întreprinderilor mici, care nu au acces la serviciile sectorului financiar formal. Microfinanțarea este realizată de organizații de microfinanțare, ale căror activități se bazează pe principiile reciprocității și încrederii. Spre exemplu, Societățile de Construcții din Marea Britanie și Uniunile de Creditare din SUA, băncile populare și cooperativele rurale din Franța, cooperativele de creditare și asociațiile de construcții și economii din Germania, cooperativele de credit și asociațiile de economii poștale din Japonia.

Deci, vom examina particularitățile dezvoltării micului business din străinătate, precum și măsurile suplimentare de sprijin a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

Micul business din *Statele Unite* constituie aproape 26 de milioane de antreprenori și firme, reprezentând 99% din companiile americane și creează 60-80% din noi locuri de muncă, angajează jumătate din populația activă din Statele Unite și generează jumătate din PIB-ul țării. Acest succes a micului business din Statele Unite a fost obținut datorită sprijinului din partea statului în diverse domenii. [2, p. 92]

Această activitate este administrată de „Administrația pentru întreprinderi mici” (Small Business Administration – SBA), un organ guvernamental american care este pe deplin responsabil de toate domeniile existente de sprijin și dezvoltare a antreprenorialului mic. La dispoziția SBA sunt fonduri bugetare mari alocate atât pentru subvenționarea directă a anumitor tipuri de activitate antreprenorială, cât și pentru stimularea indirectă a dezvoltării micului business. Drept urmare, sporește accesul micilor antreprenori la resursele de creditare, SBA acționează ca garant pentru împrumuturi și asigură, prin fondurile

sale de garanție, până la 90% din valoarea garanțiilor pentru împrumuturile acordate antreprenorilor.

SBA promovează dezvoltarea activității inovatoare, promovează comercializarea proiectelor înalt tehnologice din contul fondurilor de risc create și oferă servicii de instruire și consultanță antreprenorilor. Bugetul SBA este de peste 2 miliarde de dolari pe an, din care aproximativ 70% se îndreaptă direct către micii antreprenori. Mecanismul de creare și comercializare în continuare a noilor tehnologii create de întreprinderile mici din universități, funcționează eficient. Mai mult, potrivit statisticilor, fiecare dolar investit în sprijinul micului business se transformă într-un profit pentru stat în valoare de 1,50 dolari.

Există, de asemenea, un program de împrumut LowDoc: la procesare, sunt necesare documente minime, este posibil un împrumut de până la 150 mii USD, solicitantul completează formularul de cerere (o singură foaie) pe o parte, iar banca de creditare pe cealaltă parte și o trimite la SBA, unde în termen de 36 ore (3 zile lucrătoare) iau o decizie (95% pozitivă) de a emite un împrumut.

În plus, există multe alte programe speciale: de exemplu, credite comerciale internaționale (ITL), care promovează exportul de bunuri ale întreprinderilor mici în valoare de până la 750 de mii de dolari; programe de recalificare a împrumuturilor pentru veterani ai armatei, femei, oameni de afaceri rurali; programe de credit pentru economisirea resurselor energetice, ecologie; Programul DELTA - protejarea independenței firmelor mici prin asistență financiară și tehnică, diversificarea produselor lor pe piață; program de certificare a produselor, crearea de noi locuri de muncă etc. [3, p.13]

Instituțiile de microfinanțare din Statele Unite sunt în principal Uniuni de Creditare (Credit Unions). Ele reprezintă instituții cooperative de creditare organizate pe principiile încrederii reciproce și responsabilității personale pentru obligații comune. Acestea sunt singurele instituții de creditare din țară

care sunt scutite de impozite și pot fi licențiate atât de stat, cât și de guvernul federal. [4]

Astfel, experiența americană arată că momentul cheie în formarea unui mecanism de creditare pentru întreprinderile mici și mijlocii este crearea de către stat a condițiilor în care resursele financiare dintr-o varietate de surse sunt disponibile pe scară largă pentru firmele mici.

Japonia, în mare parte datorită dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, a devenit a doua țară din lumea industrializată după Statele Unite, în ceea ce privește nivelul său economic. IMM-urile reprezintă peste 50% din produsele industriale vândute, aproximativ 60% din volumul comerțului cu ridicata și mai mult de 80% din comerțul cu amănuntul. Toate structurile de sprijin a micului business din Japonia, cu interacțiunea de coordonare a Organizației independente de susținere a micului business și dezvoltării inovaționale a regiunilor (Organization for SME and Regional Innovation of Japan), formează infrastructura de stat de sprijin a antreprenorialului.

Sistemul de sprijin a micului business de către stat împreună cu instituțiile financiare private și organizațiile antreprenoriale publice, formează un sistem național de sprijin a acestuia. O deosebită atenție i se acordă amplificării interacțiunii de coordonare a tuturor elementelor infrastructurii multifuncționale de sprijin a antreprenorialului mic, în scopul creării condițiilor favorabile pentru dezvoltarea acestuia, în situația creșterii riscurilor mediu extern.

Sistemul bancar a Japoniei este construit pe principiul „*keiretsu*”¹, ceea ce face posibilă furnizarea

---

¹ Keiretsu (în japoneză: 系列, literalmente sistem, serie, grupare de întreprinderi, ordine de succesiune) este un set de companii cu relații de afaceri și participații interconectate. În sens juridic, este un tip de grup informal de afaceri care sunt alianțe slab organizate în lumea socială a comunității de afaceri din Japonia. Keiretsu și-a menținut dominația asupra economiei japoneze pentru a doua jumătate a secolului XX și, într-o măsură mai mică, continuă să o facă la începutul secolului XXI.

resurselor de credit la fiecare nivel al economiei japoneze. În același timp, instituțiile financiare din Japonia, de regulă, sunt organizații îngust specializate, activitatea lor este supusă unei reglementări legislative riguroase și controlului financiar (prin intermediul Financial Services Agency, FS A și Băncii Japoniei) și sunt strâns legate de sectorul real al economiei.

În această țară, se practică alocarea subvențiilor și împrumuturilor - credite directe (Banca Japoneză de dezvoltare le alocă IMM-urilor care operează în cele mai promițătoare industrii) și împrumuturi garantate. Împrumuturile pe termen lung (5-20 de ani) sunt, de asemenea, acordate asociației întreprinderilor mici din sursele bugetului de stat (prin Corporația de stat pentru dezvoltarea antreprenorialului mic) și bugetelor locale. Asistența financiară nerambursabilă este alocată numai programelor tehnico-științifice.

A devenit răspândită alocarea subvențiilor care

acoperă până la 50% din costurile creării centrelor privind sporirea nivelului tehnic al firmelor mici, consultanță, sporirea calificării angajaților etc. Statul își asumă costurile diagnosticării stării întreprinderilor mici.

În scopul stimulării modernizării producerii a fost creat un fond de leasing pentru transmiterea echipamentelor în chirie pe o perioadă de până la 7 ani sau creditării pe termen lung a costului echipamentelor cu rata dobânzii mică, cu rambursarea în rate a mijloacelor. Mărimea creditului, scadența, perioada de grație, rata dobânzii sunt determinate de stat.

Instituțiile financiare și de creditare private de tip cooperativ (instituțiile financiare pentru întreprinderile mici și mijlocii, agricultură și silvicultură, pescuit) - au o mare importanță în funcționarea sistemului bancar japonez. Cele mai numeroase dintre acestea sunt asociațiile de creditare și băncile de împrumut (Tabelul 1).

Tabelul 1. Caracteristica instituțiilor financiar-credite de tip cooperative (31.03.2017)

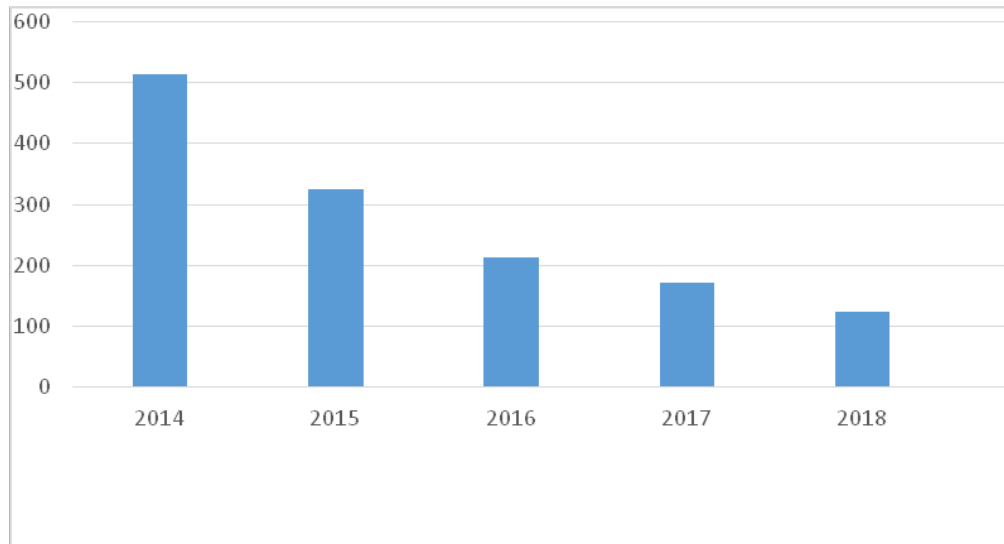
Indicator	Tipul instituției financiar-credite		
	Băncile de muncă	Asociațiile de creditare	Cooperativele de creditare
Numărul băncilor/cooperativele	13	264	151
Numărul oficiilor / sucursalelor	633	7361	1680
Numărul membrilor, pers.	10,67 mln	9,26 mln	3940 mii
Depozite,yeni	19 trilioane 2456 mlrd	1379126 mlrd	199391 mlrd
Credite, yeni	12 trilioane 224,8 mlrd	691673 mlrd	106373 mlrd
Raportul adecvării capitalului,%	11,02	12,78	11,78

Sursa: [5, p. 49]

Băncile de muncă reprezintă instituțiile de depozitare private de tip cooperativ, a căror instituție națională centrală este *Rokinren Bank*.

Banca centrală a cooperativele ce deservește agricultura și pescuitul este *Norinchukin Bank*, iar pentru cooperativele de creditare *Shinkin Central Bank*.

Figura 1. Profiturile ordinare ale Norinchukin Bank pe perioada 2014-2019

Sursa: [6]

Profiturile ordinare ale Norinchukin Bank în anul fiscal 2019 s-au ridicat la aproape 123 miliarde de yeni japonezi, o scădere de aproximativ 1,6 miliarde de yeni comparativ cu anul fiscal precedent. Norinchukin Bank a fost înființată în 1923 de guvernul Japoniei.

Rezultatele financiare a *Shinkin Central Bank*: pentru anul fiscal 2019 (încheiat la 31 martie 2020), venitul operațional a constituit 266 miliarde ¥ (2.451 milioane dolari), în creștere cu 7 miliarde ¥ (71 milioane dolari), sau 3,0%, față de anul precedent, din cauza creșterii dobânzii și dividendelor la valorile mobiliare dintr-o creștere a dividendelor din trusturi de investiții etc. și realizarea câștigului nerealizat. Între timp, cheltuielile operaționale s-au ridicat la 213 miliarde ¥ (1.967 milioane dolari), în creștere cu 13 miliarde ¥ (126 milioane dolari), sau 6,8%, față de anul precedent, din cauza creșterii cheltuielilor cu

tranzacțiile cu instrumente derivate ca parte a reechilibrării portofoliului. Ca rezultat, profitul ordinar a ajuns la 52 miliarde ¥ (484 milioane USD), cu o scădere de 5 miliarde ¥ (54 milioane USD), sau 10,1%, față de anul precedent.

Profitul net a constituit 37 miliarde ¥ (348 milioane dolari), în scădere cu 4 miliarde ¥ (40 milioane USD), sau 10,3%, față de anul precedent. [7]

O altă bancă centrală din Japonia, *Shoko Chukin Bank*, deservește cooperativele comerciale și industriale. Aproximativ 80% din capitalul băncii aparține guvernului (peste 4 miliarde de dolari). Servește ca bancă centrală pentru toate cele 25.822 de cooperative comerciale și industriale și pentru toți membrii acestora. La 31.03.2020 suma capitalului total a constituit 9777 mln yeni, micșorându-se față de aceeași perioadă a anului 2018 cu 278 mln yeni, sau cu 2,8%. [8]

În **Germania**, sectorul businessului mic și mijlociu este unul de bază pentru stat și ocupă 99,6%. 99% din companiile din Germania sunt mici sau mijlocii și sunt peste 3,3 milioane. 68% din exportul țării este asigurat de astfel de firme și ele angajează trei sferturi din forța de muncă. [9]

Cifra de afaceri a majorității întreprinderilor mici cu un număr mediu de 9 angajați este de 0,5 milioane de euro. Domeniul prioritar, din punctul de vedere al finanțării businessului, este autofinanțarea prin deduceri din amortizare, rezerve și deduceri din profit. Pe locul doi se află creditele bancare, împrumuturile interne și mijloacele din diverse fonduri, granturile și creditele de la furnizori. Creditarea este efectuată de bănci, după care urmează băncile de economii și instituțiile cooperative de consum.

Acordarea creditelor în cadrul programelor guvernamentale se efectuează în conformitate cu reguli uniforme și clare pentru toți, în conformitate cu principiile obișnuite ale creditării bancare, adică creditele sunt emise numai clienților solvenți. Cererile de credit se depun la băncile comerciale germane, care sunt preocupate de eliberarea creditelor și deservirii în continuare a clienților.

Băncile comerciale încheie un acord de refinanțare a creditelor cu o bancă de stat, în conformitate cu care își asumă obligația de a restitui mijloacele furnizate acestora. Banca de stat transferă banii către băncile comerciale, care la rândul lor acordă credite întreprinderilor mici și mijlocii. Banca comercială încheie un contract de creditare cu antreprenorul, în care se indică scopul obținerii creditului, specificat în acordul de refinanțare cu banca de stat. Plățile dobânzii la credit și plățile a însăși creditului sunt transferate de către banca comercială către banca de stat. În același timp, băncile comerciale își asumă responsabilitatea de la 50 la 100% pentru returnarea creditelor acordate. Băncile comerciale primesc o marjă pentru servicii.

Instituțiile de microfinanțare din Germania sunt diverse. Băncile și asociațiile de economii, societățile

regionale cooperatiste de creditare și cooperativele de creditare reprezintă baza instituțională pentru dezvoltarea durabilă a sistemului bancar al țării.

Scopul principal al băncilor de economii (Sparkassen) din Germania constă în acceptarea depozitelor și acordarea cetățenilor împrumuturilor pentru construcția locuințelor. De asemenea, li se permite să efectueze toate operațiunile bancare, cu excepția achiziționării acțiunilor din contul propriu, operațiunilor cu valută străină și metale prețioase.

Asociațiile de construcții și economii sunt instituții atât publice, atât și private, care dețin certificate imobiliare cu condiții preferențiale cu o perioadă minimă stabilită pentru depozite. Acestea oferă credite imobiliare în condiții mult mai favorabile decât băncile ipotecare. Pentru certificatele imobiliare depozitate ele acordă premii. Activele totale ale asociațiilor de construcții și economii se ridică la aproximativ circa 400,0 miliarde de euro.

Asociațiile regionale de cooperare creditară și cooperativele de credit sunt cele mai masive organizații de creditare din Germania. Aceste instituții de credit, organizate atât sub formă de parteneriate de economii și împrumuturi, cât și sub formă de parteneriate de credit Raiffeisen, reprezintă mai mult de 60% din toate instituțiile de credit, peste 8% din toate activele și împrumuturile emise, aproximativ 10% din toate depozitele și împrumuturile atrase a sistemului bancar german. [10]

Srijinul financiar include creditarea cu o rată a dobânzii relativ scăzută și condiții favorabile de restituire a banilor, acordate de guvernul federal. Creditele sunt acordate firmelor mici și mijlocii nu direct, ci prin băncile care le deserveșc, și care oferă garanții pentru returnarea în timp a banilor. Guvernele Landurilor Germaniei acordă împrumuturi speciale pentru stimularea creării de noi locuri de muncă și desăvârșirea structurii regionale a economiei.

Formele organizaționale de asistență în sfera inovației sunt diverse: parcuri industriale și

științifice, centre de inovare, cu posibilitatea închirierii spațiilor, obținerii accesului la băncile de informații, la consultații și la capital. Sprijinul de stat al inovațiilor în domeniul businessului mic și mijlociu se realizează, de asemenea, prin asistență sub forma unei conlucrări comune a întreprinderilor mici și mijlocii cu instituțiile științifice, crearea infrastructurii necesare de informare și consultanță și facilitarea transferului tehnologic.

În majoritatea țărilor lumii cu economii dezvoltate, au fost create diverse scheme de partajare a riscurilor la creditele acordate întreprinderilor mici și mijlocii, cu participarea directă a statului.

Astfel, în **Finlanda** această activitate este planificată prin corporația de stat *Finnvera* cu capital de stat 100%. Organizația are 16 birouri regionale situate în toată Finlanda. Corporația consideră că cei mai importanți factori ai succesului său sunt: sprijinul politic și economic al statului - proprietarului companiei, cadrul legislativ stabil, independența funcțională, recunoașterea în cercurile economice și o rețea largă de cooperare cu băncile. [11]

În **Franța**, acest lucru este realizat de societatea pe acțiuni „Banca pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii”, din care 51% din capitalul autorizat aparține statului și 49% - majorității băncilor comerciale din Franța.

Ambele organizații funcționează conform schemei de furnizare a obligațiilor către băncile comerciale pentru restituirea unei părți din mijloacele împrumutate ale entităților de afaceri care nu au garanție 100%. Participând la astfel de scheme de creditare a antreprenorialului, statul nu oferă sprijin financiar direct, ci indirect, oferind astfel un „efect al pârghiei” din fondurile bugetare investite în astfel de mecanisme.

Concluzii

Astfel, atât în țările dezvoltate, cât și în cele în curs de dezvoltare, sprijinul micului business se re-

alizează prin implementarea unui set de măsuri de către organele de stat de la nivel federal și, în special, regional și local. În același timp, măsurile se desfășoară într-o manieră diferențiată, selectiv, astfel încât să se acorde asistență anumitor domenii prioritare ale micului business.

Formele de sprijin utilizate sunt variate. În primul rând, vorbim despre dezvoltarea, lobby-ului și adoptarea actelor legislative care prevăd beneficii fiscale și alte beneficii. Se creează organe guvernamentale speciale pentru „supravegherea” activităților întreprinderilor mici și mijlocii, ce s-ar ocupa de activități reale a firmelor concrete: acordarea garanțiilor pentru acoperirea creditelor bancare a întreprinderilor mici și mijlocii, organizarea centrelor de dezvoltare a micului business care oferă servicii de consultanță privind planificarea, vânzările, finanțarea etc.

Această experiență este foarte interesantă, deoarece una dintre principalele probleme în dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova la etapa actuală este inaccesibilitatea resurselor de credit ale băncilor comerciale și a sistemelor de leasing. În acest sens, pentru Moldova ar fi utile următoarele momente:

- Experiența Statelor Unite în privința sprijinului de către stat a micului business - crearea unui organ de stat cu resurse și împuterniciri suficiente pentru susținerea eficientă și dezvoltarea antreprenorialului mic și mijlociu;
- Crearea organizațiilor specializate autorizate sau centrelor de diagnostic (exemplu Germania, SUA, Japonia), care ar ajuta întreprinderile mici și mijlocii privind pregătirea și furnizarea informațiilor obiective cu privire la aspectele organizatorice, financiare, tehnice, de personal și alte aspecte ale activităților sale. Acest lucru ar reduce semnificativ riscurile investițiilor în întreprinderile mici și mijlocii;
- Majorarea volumului de mijloace în bugetele central și locale privind dezvoltarea sistemului de

fonduri de garanție. Având în vedere capacitățile financiare limitate ale statului, este necesară, atragerea surselor suplimentare de finanțare, în special a instituțiilor și organizațiilor financiare internaționale. Utilizarea pe scară largă a mecanismelor de garanție ar face posibilă majorarea volumului de împrumuturi către întreprinderile mici și mijlocii.

- Promovarea creării băncilor specializate (de stat sau comerciale) de creditare a întreprinderilor mici și mijlocii (similar cu Shoko Chukin Bank din Japonia). Activitatea acestor bănci ar putea fi desfășurată nu numai din contul mijloacelor proprii, ci și din contul sistemului de refinanțare de către stat.

Referințe bibliografice

1. https://www.eulerhermes.com/content/dam/onemarketing/ehndbx/eulerhermes_com/ro_RO/pdf/EH-SME-Campaign-E-book_RO-final.pdf (accesat la 24.09.2020).
2. ЭДИЕВА, А.К. Формирование эффективной инфраструктуры государственной поддержки развития малого предпринимательства [Текст] / А.К. Эдиева // Национальные проекты. - 2010. - № 12. - С.91-93.

3. МЕРКУШЕВ, А.И. Экономические и социальные проблемы малого и среднего предпринимательства на основе механизма финансирования [Текст] / А.И. Меркушев // Российское предпринимательство. - 2010. - №10. - С. 12-15.

4. Microfinance Information Exchange, Inc.: <http://www.themix.org>. (accesat la 18.09.2020).

5. ДОЛГИХ, О.С., ВАХНИНА, Т.Н., БАШКАТОВА, В.Я. Современное развитие кооперативного сектора экономики в странах Восточной Европы. În. Вестник Алтайской Академии Экономики и Права. – 2019. – №5, ч.3.

6. <https://www.statista.com/statistics/1075231/norinchukin-bank-ordinary-profits/> (accesat la 20.09.2020).

7. <https://www.shinkin-central-bank.jp/e/financial/index.html/> (accesat la 22.09.2020).

8. https://www.shokochukin.co.jp/english/about/company/report/2020/pdf/ar20_3.pdf/ (accesat la 29.09.2020).

9. https://www.digi24.ro/stiri/economie/modelul-de-business-care-are-tot-mai-mult-succes-in-romania-1108244?__grsc=cookieIsUndef0&__grts=53589028&__grua=2d6330f380f44ac20f3a02ced0958f66&__grn=1/ (accesat la 21.09.2020).

10. <http://www.opora-credit.ru/microfmance/tema/detail.php?ID=17923> / (accesat la 11.09.2020).

11. <http://www.finnvera.fi/eng/Finnvera/> / (accesat la 17.09.2020).